

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 11C/377/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815209840
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Zolotová
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8815209840.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Andreou Zolotovou v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004 proti žalovaným: 1. G. J., P.. XX.XX.XXXX, Y. H. XXX 2. L. J., P.. XX.XX.XXXX, Y. H. XXX, o zaplatenie 11.754,17 eur s prísl., t a k t o

r o z h o d o l :

Žalovaný v 1. a žalovaná 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 11.517,89 eur spolu 5 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy 11.517,89 eur od 11. 09. 2015 až do dňa zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti zamieťa.

Žalovaný v 1. a žalovaná 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 705 eur a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal, aby súd zaviazal odporcov v 1., 2. rade zaplatiť mu spoločne a nerozdielne sumu 11.754,17 eur s 6,49 % úrokom za úver zo sumy 10.998,27 eur od 01.10.2015 do zaplatenia a s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 11.682,89 eur od 01.10.2015 do zaplatenia a trovy konania.

Svoj návrh odôvodnil tým, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX bola s odporcami I. a II. uzatvorená Zmluva o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXX X XX zo dňa 28.04.2010 v súlade s ktorou poskytol navrhovateľ odporcom I. a II. mimoriadny medziúver č. vo výške 12.500 eur. Odporcovia I. a II. sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 6,49 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 67,61 eur a do pridelenia cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 20 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa odporcovia I. a II. zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,7 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 87,61 eur. Odporcovia porušili zmluvné dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 04.08.2015 navrhovateľ vyzval odporcov na doplatenie omeškaných splátok, pričom odporcu zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, navrhovateľ bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené navrhovateľ dňa 10.09.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru dňa 10.09.2015 bola celková výška dlžnej sumy 11.802,89 eur, pričom pozostáva z istiny 11.118,27 eur a z nezaplatených úrokov za úver a nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v celkovej výške 684,62 eur. Požadovaním predčasného splatenia úveru úverová zmluva nezaniká, navrhovateľ v zmysle čl. VI. bod 3 a 4 úverovej zmluvy

úročí istinu dohodnutým úrokom za úver vo výške 6,49 % p.a. a zároveň celý zostatok dlhu ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úrokom z omeškania vo výške 5 % p. a. Ku dňu 30.09.2015 je výška navrhovateľovej pohľadávky 11.754,17 eur pričom pozostáva z istiny vo výške 10.998,27 eur, nezaplatených úrokov za úver a z nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 684,62 eur, 6,49 % p.a. úroku za úver od 11.09.2015 do 30.09.2015 vo výške 39,20 eur, 5 % p.a. úroku z omeškania od 11.09.2015 do 30.09.2015 vo výške 32,08 eur.

Obaja žalovaní so žalobou súhlasili.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom, zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere dňa zo 21.04.2010, Všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, listom zo dňa 04.08.2015, Oznameniami o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 10.9.2015 spolu s kópiami doručeníek, výpisom z účtu medziúveru, písomným vyjadrením navrhovateľa zo dňa 17.02.2016, výsluchom žalovaných a zistil tento skutkový stav veci:

Podľa článku I. zmluvy o úvere (ďalej len „zmluva“) uzatvorenej medzi navrhovateľom ako veriteľom a odporcami ako dlžníkmi zo dňa 21.4.2010, navrhovateľ poskytol dlžníkovi medziúver vo výške 12.500,- eur. Pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok ako aj Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby (ďalej len Všeobecné podmienky) sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia, čím sa medziúver zmení na stavebný úver pod číslom XXXXXXXX X XX vo výške cca 7.500 eur.

Podľa článku II. zmluvy dlžník sa zaviazal do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 6,49 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 67,61 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaviazal splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,7% ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 87,61 eur. Výška stavebného úveru po pridelení cieľovej sumy bola dohodnutá v sume 7.500 eur.

V zmysle článku V. zmluvy - úročenie, splatnosť a splácanie do pridelenia cieľovej sumy predstavujú sumu vo výške 221,57 eur uvedenú v bode 5.2. vklady na účet sporenia vo výške 41,82 eur a úroky z medziúveru vo výške 164,75 eur a poplatok za poistenie typu A vo výške 15,- eur pričom sa uspokojia v nasledovnom poradí: úroky z medziúveru, poplatok za poistenie a vklady. Po pridelení cieľovej sumy bude suma podľa bodu 5.2. predstavovať splátku stavebného úveru vrátane úroku vo výške 206,57 eur a poplatku za poistenie typu A vo výške 15,- eur.

Podľa čl. VII. bod 1. zmluvy veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX všeobecných podmienok. V prípade odstúpenia od úverovej zmluvy je veriteľ oprávnený odstúpiť súčasne aj od zmluvy o stavebnom sporení, ktorá je základom pre poskytnutie tohto úveru.

Podľa čl. VII. zmluvy bod 6. odstúpením od tejto zmluvy nezaniká právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky s príslušenstvom.

Podľa článku VIII. bod 1 zmluvy - Záverečné ustanovenia právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, Obchodným zák. č. 513/91, Obč. zákonníkom č. 509/91 a zák. č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších noviel a Všeobecnými podmienkami pre zmluvy o stavebnom sporení.

V zmysle čl. XIX bod 2,3 Všeobecných podmienok pre stavebné sporenia pre fyzické osoby, Porušenie zmluvných podmienok a okamžitá splatnosť bod 2 písm. a) ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti alebo zmluvnej dohody zo strany stavebného sporiteľa alebo ak je stavebný sporiteľ v omeškani s viac než dvoma splátkami alebo jednou splátkou dlhšie ako tri mesiace v zmysle § 506 Obchodného zákonníka je stavebná sporiteľňa oprávnená postupovať v zmysle bodu 3 tohto článku.

V zmysle bodu 3 písm. b), c) čl. XIX. Všeobecných podmienok ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku, je stavebná sporiteľňa oprávnená najmä jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru a vypovedať zmluvu alebo od nej odstúpiť.

Upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 04.8.2015 vyzval navrhovateľ odporcov v lehote do 18.08.2015 na úhradu omeškaných splátok vrátane splátky za mesiac august. Navrhovateľ odporcov upozornil, že v prípade nezaplatenia v stanovenej lehote vyhlási mimoriadnu splatnosť celého úveru a bude požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu.

Žalobca listom zo dňa 10.09.2015 žalovaným oznámil, že z dôvodu porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas, ku dňu 10.09.2015 nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru, preto žiadal odporcov vrátiť sumu 11.802,89 eur. Z doručeníek vyplýva, že žalovaní si tento list prevzali dňa 16.09.2015.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

Podľa § 517 ods.1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej

lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol

použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral navrhovateľ ako dodávateľ a odporcovia ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti odporcov privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca a žalovaní v 1. a 2. rade ako dlžníci uzavreli dňa 21.04.2010 zmluvu o stavebnom sporení, v súlade s ktorou poskytol navrhovateľ odporcom 1. a 2. mimoriadny medziúver vo výške 12.500 eur. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť stavebný úver pod číslom vo výške cca 7500 eur.

Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžník podstatne porušil zmluvu, navrhovateľ dňa 10.09.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal oboch odporcov o okamžité vrátenie celého zostatku úveru.

Žalovaná suma 11.754,17 eur podľa žalobcu pozostáva z istiny 10.998,27 eur a z nezaplatených úrokov za úver a nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v celkovej výške 684,62 eur zo sumy 39,20 eur úroku za úver od 11.09.2015 do 30.09.2015 a zo sumy 32,08 eur od 11.09.2015 do 30.09.2015.

Súd mal za preukázaný nárok na zaplatenie istiny v sume 10.998,27 eur. Do podania návrhu nebola pohľadávka navrhovateľa s príslušenstvom uhradená, preto zaviazal na jej zaplatenie odporcov v 1. a 2. rade v súlade s vyššie cit. § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka a návrhu v uvedenom rozsahu vyhovel. Jedná sa o istinu úveru, ako ja o úrok z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru.

Do uvedenej sumy súd nezarátal poplatky v 135 eur, 6 x po 15 eur (90,- eur) za upomienky a 15 x po 5 eur (75,- eur) za nejaké „prijatie do poistn.“, nie je zrejmé o čo ide, ktorými nárokmi sa bude zaoberať nižšie. Teda súd uznal nárok žalobcu čo do istiny 10.998,27 eur a úroku v sume 519,62 eur, spolu 11.517,89 eur. Sumu 519,62 eur určil tak, že zo sumy uvedenej žalobcom 684,62 eur odrátal vyššie uvedené poplatky.

Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania.

Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 10.09.2015, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 10.09.2015, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súd v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014. Preto nárok žalobcu na ďalšie úroky od 01.10.2015 do zaplatenia je nedôvodný.

V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

Vzhľadom na vyššie uvedené súd navrhovateľovi nepriznal nárok na úrok z úveru vo výške 6,49% ročne zo sumy 10.998,27 eur od 01.10.2015 do zaplatenia a v tejto časti návrh navrhovateľa zamietol.

Súd žalobcovi nepriznal nárok na poplatky za upomienky 4 x po 15 eur, ktoré vyplývajú z výpisu z účtu. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Navrhovateľ je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatky za upomienky, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd v tejto časti žalobu spolu s príslušenstvom zamietol. Navrhovateľ nepreukázal súdu zaslanie upomienok a ani nepreukázal, že by mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06, v ktorom sa uvádza, že už také poplatky ako poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné.

V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky

nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

Taktiež súd nepriznal žalobcovi poplatky v sume 15 x po 5 eur za nejaké prijatie do poisť./zost. dlhu. Žalobca v tomto smere neunesol dôkazné bremeno nie je zrejmé o aký nárok ide a podľa čoho si ho žalobca uplatnil. Ak ide o nejakú poisťnú zmluvu je zrejmé, že táto nemá všetky zákonom požadované náležitosti poisťnej zmluvy v zmysle § 788 a nasl. OZ.

Žalovaní sa s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po dni, ktorú im žalobca vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru poskytol, dostali do omeškania, preto ich súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády a to vo výške 5, % ročne dňom nasledujúcim po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, teda dňom 11.09.2015 do zaplatenie bez čiastočného vyčíslenia, ktoré je zrejmé nesprávne ale len zo sumy priznanej súdom a čo do zvyšku žalobu v tejto časti zamietol.

Sadzba úroku z omeškania je v súlade s ustanovením § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z., keďže ku dňu omeškania bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky vo výške 0,05 % p.a. a výška úrokov z omeškania tak bola o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, teda vo výške 5,05 % ročne. Navrhovateľom požadovaná sadzba úroku z omeškania tak neprevyšuje zákonnú sadzbu úroku z omeškania.

Podľa § 137 zák. č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok v platnom znení, ďalej len „O.s.p.“), trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Po orientačnom prepočte priznanej a žalovanej sumy žalobcov úspech tak predstavoval 98 % a neúspech 2 %, teda jedná sa o neúspech v pomerne nepatrnej časti.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v zmysle ktorého, aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Žalobcovi vznikol nárok na náhradu za zaplatený súdny poplatok v sume 705,- eur, preto súd v prevažnej miere úspešnému žalobcovi v zmysel citovaných zákonných ustanovení priznal nárok na náhradu uvedeného súdneho poplatku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zaistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zaisteniam,
- e) doteraz zaistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na výkon exekúcie podľa osobitného predpisu.